

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ-
HIVATAL ES NYOMDACluj, Kolozsvár, St. Baron
L. Pop (Brassai-utca) 10.

Az „UJ KELET” telefonjai

Szerkesztőség és kiadó-
hivatal — — — 977
Zs. N. Sz. — — — 558A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában

Egész évre — — 450

Félévre — — 240

Negyedévre — — 130

Egy hónapra — — 45

Egy szám ára pályaud-
varon és vidéken is 2 lei

Csehszlovákiában

Egy hónapra — 12 ck

Egy szám — 1 ck

VI. évfolyam, 11. szám

Cluj -- Kolozsvár, 5683. Adar 14.

1923. március 2. Péntek

Volt egyszer egy zsidó ember...

írta dr. Löwy Ferenc marosvásárhelyi főrabbi

Ennél érdekesebb, jellemzőbb bemutatást gazán alig lehet elképzelni. Ez ugyan alaposan be van mutatva. Félreértés teljesen kizárva.

Pedig ezt a beajánlást nem valami antiszemita írás eszközli, hanem a zsidóság legszentebb könyvében, a bibliában olvashatjuk. „Volt egyszer egy zsidó ember, Mordecháj volt a neve.”

Hogyan, hát az Eszter könyve nem tud mást kiemelni Mordechájról, mint azt, hogy zsidó? Dehogyan is nem tudna, ha akarna. De nem akar. Ez a fő, a többi csak azután említi. Még a nevét is csak ezután mondja. Közli előkelő családfáját; megtudjuk, hogy királyi tanácsos volt, hogy egy ízben megmenti a király életét, hogy érdeme föl van jegyezve a király emlékiratában és mégsem ezzel kezd, mégsem ezt emeli ki, hanem azt, hogy „zsidó” volt. Tehát akkor mégsem guny vagy megcsufolás végett említi fel tüntetően Mordecháj zsidó voltát. Sőt. Szébbet, jobbat nem is akar, nem is tud róla mondani.

Ezzel az egy szóval az Eszter könyve mesterien megfesti a gólusz-zsidó típusát. Harmadfélezer év óta lehetett a zsidó bármi, tehetett bármit, ez a jelző kíséri mint testet az árnyék. Megvalósult rajta az Ige: „Örök nevet adok neki, mely ki nem irtható.” Vanderbilt, Rockefeller stb. nemzetiségét, vallását senki sem kutatja, a milliódodik ember sem tudja. A zsidó pénzkirályokról azonban mindenki tudja, hogy zsidók. Nézz meg egy szobrot, festményt vagy épületet, ha alkotója után érdeklődsz, úgy a zsidó művész remekeinél kivétel nélkül tudomásodra jut az illető zsidó volta. Író vagy költő, színész vagy énekes, lapszerkesztő vagy népevezér, államférfi vagy internált, lehet az királyság vagy köztársaság polgára, ha egyszer Juda törzsből származott, mindig és mindenütt díjmentesen megkapja a „zsidó” jelzést, nehogy esetleg valaki ez irányban ne legyen kellőképpen informálva.

Sok, sok zsidó embernek ez kényelmetlen, kínos és igyekszik is tőle telhetőleg takargatni, eltüntetni. Annál rosszabb reá nézve. Mert akkor háta mögött suttogják. Mordechájjal ilyesmi nem történt, nem történhetett. Nem azért, mert hatalmas, befolyásos udvari ember, a királyné nagybátyja volt, hanem egyszerűen azért, mert ő maga mondta meg a nagyságos, méltóságos, kegyelmes udvari uraknak, hogy ő zsidó. Róla nem kellett kistünni, nem kellett suttogni, hogy zsidó. Megmondta ő maga mindenkinek, akit illetett, minden gesztus nélkül mint egyszerű tény.

Háman is tudta és midőn a kifogástalan, hozzáférhetetlen Mordecháj megrontására alapot keresett, azon a címen támadt rá, mert mást nem talált, hogy zsidó. Hogy biztos legyen dolgában, az ősszsidóságot megrágalmazta, hogy köztük és velük Mordecháj tönkretége. Es Mordecháj itt megint félreérthetetlenül kimutatta, hogy ő zsidó. Nem szökött vagyonával együtt külföldre, nem tért ki zsidóságából, sőt még kivételes, kiváltságos zsidó sem akart lenni. Pedig Eszter királyné segítségével sok kiutaltatott volna neki. De ő együtt maradt, együtt szenvedett, együtt remélt segítséget, szabadulást zsidó testvéreivel. A bajban, a veszélyben is zsidó maradt.

Midőn pedig Isten különös kegyelme folytán a hatalmas perzsa birodalomban a legmagasabb polcra emelkedett és „a király után második lett”, akkor is „Mordecháj a zsidó” maradt. A „zsidó” jelző nem maradt el neve mellől országhormányzó hatalmas állásában

sem és mint a bajban, úgy a fényben is zsidó maradt az ő zsidó testvérei között, aki „népének javát kereste és békéjére beszélt egész nemzetségének”.

„Volt egyszer egy zsidó ember, Mordecháj volt a neve...”

Harding felszólítja Európa kormányait európai egyesült államok alakítására

Ha elfogadják a tervet, Amerika rendezi Európa világviszonyait

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Páris, március 1. Harding amerikai elnök a szenátus külügyi bizottságának határozata alapján felszólította Amerika külföldi képviselőit, puhatolódzanak az európai hatalmaknál, vajjon sikere volna-e egy olyan tervnek, hogy Európa országai államszövetséget alakítsanak olyan kötelezettséggel, amely minden háborus konfliktust kizárna és lehetővé tenné az általános leszerelést. Amerika ez esetben köteleznék magát, hogy cselekvő módon résztvesz Európa világviszonyainak szanálásában. A terv keresztülvitelének előfeltétele, hogy a német jóvátételi kérdéseket véglegesen rendezzék.

Ez a hír Európa valamennyi politikai körében óriási feltűnést keltett és mint Párisból jelentik, Poincaré köztársasági elnök már hosszasan tanácskozott Amerika párisi követével Harding elnök tervéről.

Ha az a hír igaz, a világtörténelem legjelentősebb problémája kerül a politika napirendjére. Az európai államszövetség gondolata eddig csak az utópisták agyában élt, de kétségtelen, hogy minden utópia kilép végül a gyakorlati életbe és valóság lesz belőle. Az európai egyesült államok gondolata, éppen mert pacifista gondolat, a legnagyobb, amit

aktiv politikus kezdeményezhet. Ha Harding komolyan akarja, evvel az iniciatívájával a kor legnagyobb alakjai közé emelkedhet. Félős persze, hogy a jelentés blöff, vagy ha nem az, elgáncsolják a világpolitika reakcióival. Nem ez volna az első nagy eszme, amit idő előtt tönkretettek. Mindenképp izgalmas figyellel várjuk a fejleményeket.

A nemzeti párt négy igazsága

Követelik a gyulafehérvári határozatok respektálását. Mania Gyula az alkotmányreformról

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Nagy szándékok és nemes fogadkozások dargasztják a román nemzeti párt legújabb manifesztumát. Nem akarunk kételkedni benne, hogy amit a párt oly szép és emelkedett szavakban tár az ország elé, azt valóban komolyan is gondolja. Ez a párt a politikai élet minden jelentősebb határkövénél, a döntő események előestéjén mindig felémelte szavát és odatartotta az ország lelkiismerete elé a gyulafehérvári kőtáblákat: ime, itt vannak a törvények, amelyeket szent fogadkozások és nagy szenvedések pecsételték meg, ne feledkeztek meg róluk. Komoly és sorsdöntő órában szólalt meg most is a nemzeti párt, hétfőn kerül a nemzetgyűlés elé az alkotmányreformjavaslat.

Nem fűzünk hiu reményeket hozzá, a nemzeti párt tiltakozása ép oly hiábavaló lesz, amilyen hiábavaló volt a nemzeti kisebbségek erőfeszítése, hogy jogaiknak legalább kis töredékét biztosítsák az alkotmányban. A liberális kormány hajthatatlanul megy előre utján és befejezi művét. De ha csak platonikus jelentőségű is a nemzeti párt manifesztuma, értékes okmánya marad ez annak a küzdelemnek, amelyet az ország demokratikus közvéleménye folytatott a liberális rezsim jogfosztó alkotmánya ellen. A kiáltvány ezeket mondja:

A manifesztum

Négy esztendeje immár, hogy fajunk jó sorsa Nagyromániát megvalósította. Ezt az a várakozás követi a mi részünkről, hogy szeretettel és testvéri érzéssel az új állam demokratikus és erkölcsi alapon való megszilárdításán dolgozhassunk. Nem így történt. Szent óhajaink és becsületes törekvéseinket a liberális párt vezetői meghiusították. Erőszakkal ragadták meg a hatalmat, ezt pedig azzal igyekeztek megokolni, hogy a bolsevizmus és az állam pénzügyi összeomlásának elhárítására, tapasztalt kormányférfiakra van szükség. Ámde egy évi kormányzatuknak mérlege csapásként hat mindenkire. A háború alatt és után nem tanultak és

nem felejtettek semmit, mint Nagyrománia kormányza, kicsiny emberek maradtak.

A manifesztum ezután az ország zilált politikai, gazdasági és közigazgatási helyzetével foglalkozik. Rámutat, hogy a mai parlament államszín alapján jött létre, az erdélyi választási törvényt miniszteri rendelettel hatályon kívül helyezték és teljes egészében figyelmen kívül hagyták a gyulafehérvári határozatokat. Ilyeténképpen — folytatja a manifesztum — a végrehajtó hatalom fölébelyezkedett az alkotmánynak, törvénynek és a gyulafehérvári határozatoknak, amelyek esküvel és szent fogadalmakkal nyertek megerősítést. Az ország alapjai vannak megrendülve. Ezért szervezkedik országosan a nemzeti párt.

A liberális alkotmány

Az alkotmányjavaslat, amelyet a liberális párt akar keresztülerősíteni, nem más, mint ennek a pártnak az önzése. A párt érdekében akarja az altalaj kincseit megszerezni; a szenátus demokraciellenes szervezésével, a liberális párt állandó uralmát akarja biztosítani; a jogügyigazgatóság megszüntetésével a kormányzati önkényt akarja minden akadálytól mentesíteni; a sajtószabadság megfojtásával egy évszázzal vet vissza a fejlődés útjáról és a liberális oligarchiát kívánja biztonságba helyezni.

Végül pedig a legnagyobb fontosságú ügyet, a kisebbségek kérdését megoldatlanul hagyva, valamint függőben tartva a felekezettek és az oktatás ügyét is, szándékosan enged szabad tét a nemzetiségi nyugtalanságnak és felekezeti elégtelenségnek, hogy azt tetszése szerint kihasználhassa a liberális politika céljaira, amint ezidő szerint cselekszi is.

A nemzeti párt egész erejével támadja ezeket a politikai erkölestelenségeket. Négy alapelve: nemzeti irány sovinizmus nélkül, tiszta demokrácia, társadalmi igazságosság és nemzeti szolidaritás.

FIA

yár

egesség

phatók!

Helyre akarjuk állítani a törvényesség uralmát; védeni akarjuk a földművesosztályt, védeni akarjuk a munkásságot; képviselni akarjuk a hamisítatlan nemzeti irányt demokratikus szellemben; pártoljuk a nők egyenlő jogait; küzdünk a sajtó teljes szabadságáért, kívánjuk a közigazgatás decentralizálását; támogatjuk az igazságszolgáltatás és közigazgatás okos egyesítését; óhajtjuk az ipar és kereskedelem nemzeti irányu fejlesztését; akarjuk az etnikai és felekezeti kisebbségi kérdésnek a gyulafehérvári határozatok értelmében való megoldását, még pedig úgy a szabadság, mint az állami konszolidálás érdekében. Követeljük az igazságos progresszív adórendszert; a közigazgatásból ki óhajtjuk kiszűkölni a politikát; kívánjuk az egységes tisztviselői státusz megállapítását.

A manifesztum végül az ország becsületes közvéleményéhez apellál, hogy támogassa a pártot a reakciós alkotmányjavaslat ellen folytatott küzdelmében. A kiáltványt a nemzeti párt központi választmánya nevében Maniu Gyula írta alá.

Maniu Gyula az alkotmányról

A nemzeti párt manifesztumával egyidejűleg Maniu Gyula nyilatkozott az „Universul”-ban. Ez a nyilatkozat végleg eloszlatja azokat a feltevéseket, hogy a nemzeti párt engedett állásfoglalása eddigi merevségéből.

— A mai törvényhozás — mondotta Maniu — törvénytelen, mert államcsíny eredménye, ennél fogva határozatai érvénytelenek. **A megszállás és szentesítés nem változtat ezen a tényen.** A végrehajtó hatalom fizikai ereje csak ideiglenesen tudott kikényszeríteni eredményeket a „Macht geht vor Recht” elve alapján. Főleg a sajtószabadságot kell megvédenünk, — folytatta Maniu — mert a mi pártunk sok hályával tartozik a román sajtónak, amely az élnyomatás idején megőrizte nemzeti tradícióinkat.

Ki esz Meles Péter utóda?

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Dr. Meles Péter, Kolozs megye és Kolozsvár prefektusa ma érkezett meg Magyarigéből, ahol a választások előtt hetekig tartózkodott. A prefektus hivatalba érkezése után jelentést tétetett a távolmaradása óta felgyült vármegyei ügyekről és hosszan tanácskozott Ghete vármegyei főjegyzővel, aki összeállította a megye ezidei és jövő évi költségvetését, amit jóváhagyás céljából rövidesen a kormány elé fognak terjeszteni.

A prefektus a magyarigeni választásról és a megüresedő prefektusi állás betöltéséről munkatársunknak a következőket mondotta:

— A választás, — ezt nyugodt lelkiismerettel állíthatom, — rendben és szabályszerűen folyt le, senkit nem kellett befolyásolni. En annak a vidéknek szülőltje vagyok, ott nevelkedtem, ismerem az embereket, tisztában vagyok az ottani helyzettel és az emberek kívánságaival. Nem volt szükségem különös agitációra.

— Mondanom sem kell, hogy nyoma sem volt az atrocitásoknak, amelyekről annyi rémes híresztelés forgott közszójon. Esténként magam telefonáltam be Kolozsvárra és kérdeztem barátaimat, milyen új rémség van Magyarigeben, mert én semmi zavart nem tapasztaltam.

Arra a kérdésre, hogy kit fog utódnál ajánlani, a prefektus nem nyilatkozott. De kijelentette, hogy addig, amíg mandátumát nem igazolják, a prefektusi állást, mint delegációt tovább is megtartja s csak a verifikálást követő nyolc nap után adja át helyét az új prefektusnak.

A prefektusi állással kapcsolatban egyben ránt Velican gyulafehérvári prefektus, Martonovici gazdasági akadémiai tanár és dr. Pordea kolozsvári ügyvéd nevét emlegetik mostanában. Valószínűnek tartják azt is, hogy maga Banescu professzor fogja fölcserélni a katedrát a prefektusi hivatallal.

* Robban a jökédv, mint a dinamit, ha az asztalon a perzsgő Szilágyi Favorit.

Mégis ragaszkodnak a numerusz kazuuszhoz

A bukaresti diákok újabb határozata

— Az Uj Kelet tudósítójától —

A biztató hírek ellenére, amelyek a hét elején a diákság béktől hangulatáról Bukarestből érkeztek, az egyetemi kérdés még mindig nem jutott nyugvópontra. Sőt a legutolsó táviratok arról számolnak be, hogy a megértés álláspontja újból alulmaradt és a diákság folytatni akarja a harcot. Eddig még csak a bukaresti diákok határozatáról tudunk, szombaton kellene ratifikálnia az egész román diákságának ezt a határozatot. Biznunk kell benne, hogy addig a már-már győzedelmeskedő békehangulat ismét jobb belátásra bírja a diákság kiküldöttjeit és nem fognak gátat emelni an-

nak, hogy az egyetemek kapui újra megnyíljanak a tanulmánygyök előtt. A bukaresti diákok határozatáról itt következik táviratunk:

Bukarest, március 1. Az egyetemi hallgatók tegnap este értekezletet tartottak, amely reggel 4 óráig eltartott. Rendkívüli heves viták után elhatározták, hogy fentartják a numerusz klauzuszra vonatkozó követeléseiket és ennek teljesítéséig nem engedik az egyetemet megnyitni.

Szombat este az ország összes egyetemének küldöttjei értekezletet tartanak ezen határozat ratifikálása végett.

Weizmann és kritikája

a cionista szervezet mai vezetőségéről

— Az Uj Kelet tudósítójától —

London, február 26. Dr. Chaim Weizmann február huszonegyedikén Amerikába utazott. Hajórászállás előtt egy újságíróval hosszabb beszélgetést folytatott utazása céljairól.

— Két okból megyek Amerikába — mondotta Weizmann. A Keren Hajjeszód propagandáját szeretném elősegíteni, azonfelül, ha lehetséges, az amerikai cionista szervezet újjászervezése érdekében akarok dolgozni.

Ezt az utóbbi feladatát Weizmann hangsúlyozottan emelte ki és a beszélgetésből kiderült, hogy csak abban az esetben marad hivatalában, ha a cionista szervezet reorganizálását sikerül nyelbevitnie. Semmi szín alatt nem választja meg magát a nyáron megtartandó kongresszuson elnökül, ha ebbeli fáradozásai hiábavalónak bizonyulnának. Ebben az esetben minden bizonnyal az ellenzék élére állana.

— Engem sokan félreértettek, azt hiszik, hogy a magam számára különleges jogokat követeltek — mondotta. Holott arról van szó, hogy át kell szervezni a végrehajtóbizottságot épen úgy, mint az intéző tanácsot, amelyek összetételükben nem felelnek meg a cionizmus mai reális követelményeinek. A két közület pártszempontok szerint csoportosul. Megvallom, az egyes tagok kitűnően képviselik pártjaikat, de nem végzik azt a munkát, amit ennek a két szervezetnek a mai időkben hivatása lenne végezni. Ennek a visszás helyzetnek következménye, hogy nem tudok együttműködni sem azokkal, akik Londonban vannak, sem azokkal, akik Erec Jisraeiben élnek.

Dr. Weizmann kifejtette, hogy a kabinet-rendszert nem ellenzi, de csak akkor, ha ez megfelelő szakemberekből tevődik össze, mint például dr. Ruppin, Gheorg Halpern, vagy Kish kereskedés, vagy olyan neves férfiakból, akik tisztára tehetségük jussán érdemlik meg, hogy nagy nemzeti ügyek vezetését végezzék.

— Az eddigi rendszer — mondotta Weizmann — abból állott, hogy az elnök nem lehetett egyébbel elfoglalva, mint kollégái hibáinak kijavításával, különösen Palesztinában élő kollégái hibáival. Nehéz dolog, hogy egy ember intézze a pénzügyeket, a belügyeket, a gyarmatosítást, az újjáépítést és mindezek fölött még külön utazzon is a Keren Hajjeszód érdekében propagandautakra. Eljött annak az ideje, hogy a régi politikát végre elsöpörjék, hogy végtül ne olyanok üljenek a végrehajtó tanácsban, akik nem tesznek egyebet, csak várják, hogy a szervezetbe bejusson néhány gazdag zsidó. Gazdag zsidók ma már egy másik tömörülésbe valók inkább, a Keren Hajjeszód-mozgalomba, ahol nagyon értékes szolgálatokat tehetnek a zsidóság ügyének. Gondoljuk meg, hogy a Keren Hajjeszód rövid fennállása óta ez alakulás élén milyen nevek állanak. Itt van Samuel Untermyer Amerikából, sir Alfred Mond és Avigdor Goldschmidt Angliából. Ott látjuk Wieser hollandiai bírót, Wassermannt, a hírneves német író, Zadik Cahnt és Blum képviselőt Franciaországból és több kiváló férfit más országokból.

A Keren Hajjeszódot is — úgy véli Weizmann — e szempontok szerint kell majd átszervezni és e szempontoknak megfelelő emberekkel lehet majd megvalósítani azt a Jewish Agencyt, amely a zsidó népet és nem annak egyes rétegeit képviseli.

— Lehetetlennek tartom azt követelni az emberektől, hogy hozzanak pénzáldozatot, de viszont azonban ne juttassanak részt a vezetésben számukra. Uschischkin és Pick professzor kiváló emberek, de nem alkalmasak a palesztinai intéző tanács vezetésére. Nem lehet javukra írni azt a tényt, hogy a palesztinai gyarmatosítási tervek sikerültek, mert ez nem rajtuk mulott, hanem elsősorban és kizárólag a chalucukon.

Dr. Weizmann végül kifejtette, hogy Nachum Sokolov teljesen egyetért vele a reorganizálás tekintetében. Most már az egész világ zsidósága előtt megmondja, hogy csakis a kongresszusig marad hivatalában. Abban az esetben, ha nem tud megfelelő emberekből kabinetet összeállítani, vissza fog lépni a vezetői tisztségtől. A munkát — úgy mond — csak avatott kezekre lehet bízni. Az újságírónak arra a kérdésére, vajjon a közeljövőben megvárható lenne egy zsidó világkongresszus Palesztinában, Weizmann azt mondotta, hogy ezt csak akkor lehetne megvalósítani, ha arra termett emberek készítenek elő. Dolgozni tudok és nem csupán jó szónokok.

Még sehol és soha

nem voltak kaphatók
készen olyan kiténő

öltönyök,
felöltők,
fiuruhák,

1433
mint most

KATZ és MENDEL

cégnél Cluj, Főtér 10. szám.

Szövetek nagy választékban.

Eredeti gyári árban

kötött kabátok,
swetterek,
harisnya és keztyű

1394 **BLATT**

kötött-szőött áruháza Cluj, Főtér 13.

Megérkeztek !!

1468 Lloyd 1410

Vasárnap délután divatkiállítás!

Tavaszi női kabátmodell újdonságok!

BAUMZWEIG

női és férfi konfekció üzletébe
Uránia mozgóval szemben o o o

Megérkeztek !!

Utolsó simítások az alkotmányon

Befoglalják a zsidókra vonatkozó dekrétumot. A liberális félhivatalos a magyarigeni választásról

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Bukarest, március 1. Ma délelőtt minisztertanács volt Bratianu miniszterelnök elnöklésével. A minisztertanács jóváhagyta Joubert francia újságíró kijutását. Azután az alkotmányreform parlamenti tárgyalásáról tanácskoztak, a kormány tagjai is elhatározták, hogy a bizottsági jelentést hétfőn terjesztik a törvényhozó testület elé, az általános vita pedig szerdán kezdődik.

A minisztertanács ezután elfogadta Bratianu Vintila pénzügyminiszter azon javaslatát, hogy törvényjavaslatot terjeszt a parlament elé, mely szerint a határok mentén tíz kilométer széles zónában tiltva lesz ingatlanokat vásárolni. Végül elhatározta a kormány, hogy büntügyi eljárást fog indítani a belügyminisztérium több aktájának hamisítói ellen.

Az alkotmányreform tárgyalása idején a parlament hetenként egy éjeli ülést tart, amelyen az interpellációkat fogják előterjeszteni.

Az altalaj nacionalizálása

Az alkotmányreform bizottság tegnapi ülésén

az altalaj nacionalizálását tárgyalta. Ferechide rámutatott arra, hogy az előterjesztett szöveg súlyos hibákat tartalmaz s hogy a föld magántulajdonban kell hogy maradjon, a magánjog értelmében, az állami tulajdonjog veszélyt jelentene. Bratianu miniszterelnök védelmezte a nacionalizálást, melyet a bizottság el is fogadott.

Az alkotmányreform parlamenti előadói ma tanácskozást folytattak a kormánnyal az altalaj nacionalizálása kérdésében. A tanácskozáson elfogadták azt a megoldást, hogy elismerik a már feltárt területek tulajdonosainak jogait, akiket megfelelően kárpótolni fognak, azonban a még fel nem tárt területek tulajdonosai sokkal kisebb kárpótlásban fognak majd részesedni a jövőben. Amennyiben az állam koncessziót ad valamely terület kiaknázására, a régi tulajdonosokat előnyben részesítik.

A zsidók jogaira vonatkozólag elhatározták, hogy az erre vonatkozó rendeleteket bevezetik az alkotmányba és nem ragaszkodnak az 1914 augusztusi terminushoz.

A Ruhr-megszállás zavarokat okoz Angliának

Bonar Law még csak a kritikára tartja elérkezettnek az időt

— Az Uj Kelet tudósítójától —

London, március 1. Bonar Law az angol alsóház egyik tagjának kérdésére kijelentette, Angliának élnie kell most azzal a joggal, hogy a franciák ruhrvidéki akcióját kritizálhassa. Ettől eltekintve úgy ő, mint az angol kormány amellel foglal állást, hogy Németország végre ésszerű tervezetet terjeszt elő az egész reparációs kérdés rendezésére. Legjobb volna, ha az érdekelt három hatalom: Anglia, Franciaország és Németország kinyilatkoztatná véleményüket a helyzetről, hogy így kielégítő megoldást találjanak és visszaadják a világnak a rég óhajtott békét.

Az alsóházban Bonar Law miniszterelnök arra a kérdésre, mily összeg ellenében hajlandó Franciaország kiűriteni a Ruhr-vidéket, kijelentette, hogy Franciaország nem közölte ezt az összeget, de valószínűleg az 1921-ben megállapított összeget kívánja. Az angol sajtó ezzel a válasszal kapcsolatban megállapítja, hogy ez az összeg lehetetlen követelés és Bonar Law előbbi beszédében ki is jelentette, hogy ily összeg követelése a Ruhr-vidék francia megszállását örökké tenné.

Angol parlamenti körökben egyre sürűbben hangoztatják, hogy a franciák határelzáró intézkedéseit a Ruhr-vidéken Anglia közgazdasági életében is zavarokat okoznak. Különösen az érinti súlyosan Angliát, hogy a franciák megtiltották a bennel és más szükséges nyersanyagok kivitelét és így Anglia el van vágva az okvetlenül szükséges németországi festőanyag behozatalától.

Amerika résztvesz a jóvátételi konferencián

Páris, márc. 1. Ma kezdődik meg a meg-

szállási költségek ügyében összehívott szakértői konferencia. A tanácskozásokon Franciaország, Belgium, Anglia, Olaszország és az amerikai Egyesült-Államok képviselői vesznek részt. A párisi kiadása „Chicago Tribune” jelentése szerint a Wilson köré csoportosult amerikai demokrata párt elhatározta, hogy támogatni fogja Hardig elnöknek azt a javaslatát, hogy Amerika vegyen részt a jóvátétel nemzetközi konferenciáján.

Düsseldorfból jelentik, hogy Koblenz vidékén a vasuti forgalom normális. Essenben ma tartóztatták az ellenőrzőbizottság támadóit, köztük Frigyes lippei herceget, aki már felszőlizálai működéséről ismert agitátor. A nála talált iratokból megállapítható a titkos nacionalista szervezetekben való részvétele.

Megszigorították a megszállást

Essen, március 1. Frigyes Vilmos lippei herceget, aki a franciák szolgálatában álló német hivatalnokok ellen tüntetett, a franciák letartóztatták. A franciák a Ruhr-bányák szénére százalékos adót vetettek ki és figyelmeztették a tulajdonosokat, hogy nemfizetés esetén bebörtönzik őket. A megszálló csapatok főbizottsága rendeletet adott ki, amely kimondja, hogy akinek szabotálása, vagy szándékos mulasztása halálos balesetet okozhat, azt halálbüntetéssel sújtják. Michel tábornok elrendelte a megszállási intézkedések rendkívüli szigorítását. Eltávolította a német csendőröket, a főpolgármestert és helyettesét pedig felfüggesztette állásából. A városi tisztviselők tiltakozásuk jeléül sztrájkba léptek.

— Revízió alá veszik az internálási ügyet. Budapestről jelentik: A „Magyar Hírlap” jó forrásból tudnivaló, hogy a zalaegerszegi látogatásnak meglesznek a kívánt eredményei. Egyelőre azonban szó sem lehet az internálási tábor feloszlásáról, ahelyett rövidesen revízió alá kerül az internálási ügy.

LANCZET M. FIAI

FÜSZER, VAS, RÖVID-ÁRU. Sürgőncím: LANCZET. Telefon interurban 511. Tg.-Mures. 1445

Engros

Lupényi kőszén

darabos rostált akna és apró

eredeti bányában — prompt szállít

RÓZSA & FEHÉR

Timisoara az Urkány-Zsilvölgyi Kőszénbánya R.-társ. Bánát és Délerdély kizárólagos képviselője

Petroșeni Interurban telefon No. 41

Ideiglenesen Hotel Ferdinand

Lausanne sorsa Angorában

London, március 1. (Reuter.) Egy konstantinápolyi jelentés szerint az angorai nemzetgyűlés tudomásul vette a kormánynak a lausannei szerződés javaslatáról szóló jelentését. Egy eddigi még nem erősített konstantinápolyi híradás szerint az angorai nemzetgyűlésen élénk vita után, amelyben a moszuli kérdés azonnal való szabályozását követelték, a nemzetgyűlés elvetette a kormánynak ezt a tervét, hogy a moszuli kérdést egy év alatt, a gazdasági határozatokat hat hónap alatt rendezze. A helyzet súlyos.

Adóirodát létesítenek Kolozsváron

A kereskedelmi kamara akciója

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Április elsején, az új pénzügyi év kezdetével, lép érvénybe a parlament által már megszavazott adótörvény. Az új pénzügyi reform, amelynek végrehajtási utasítása még nem érkezett meg, lényegesen eltér a Titulescu-féle adótörvényről, amelynek labirintusában a közönség már meglehetősen járatosnak szerzett. Így az érdekeltek körében ismét teljes lesz a zavar, mert alig van ember, aki az új adótörvény rendelkezéseit ismerné. Ebből természetesen az első időben sok baj és visszasság fog támadni. Ebből súlyos következmények háramlanak majd a törvény nemismerőire. A büntetések, kihágások és bírságok özöne fenyegeti Erdély és Bánát kereskedőit, iparosait és gazdálkodóit a küszöbönálló adóbevallások révén.

Ennek a zűrzavarnak megakadályozására a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara adóirodát szándékozik felállítani. A kamarának ez az új szerve bárkinek kimerítő információt fog adni mindenféle adóügyben. Kolozsváron az érdekeltek szóbeli megkereséssel, vidékiek írásban forduljanak az irodához, amely a törvény teljes szövegét magyar nyelvre is lefordítja s részletes tájékoztatással együtt bocsátja az érdekeltek rendelkezésére. Tekintettel arra, hogy eleinte aligha lesznek olyanok akik az adóbevallásokat a törvénynek megfelelően tudják megcsinálni, az iroda mérsékelt honorárium ellenében az adóvallomási ivatek is kiállítja.

Addig is, míg az iroda technikai berendezése létrejön, a kamara informálni fogja a közönséget, Kötelező havi jelentésében, a március ötödikén megjelenő Bulletinben közölni fogja az új adótörvény tájékoztató magyarázatát, amelyben példák illusztrálja, hogy miképp kell az egyes rendelkezéseket értelmezni. Ez az ismertetés megbecsülhetetlen szolgálatot tesz minden érdekeltnél azzal is, hogy az új törvény és a Titulescu-féle pénzügyi reform összehasonlításával egyszerűsíti és megkönnyíti az új rendelkezések elsajátítását.

Negyvenmilliárd a magyar deficit

Kállay pénzügyminiszter betérjesztette az új költségvetést

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Budapest, március 1. A nemzetgyűlés mai ülésén Kállay pénzügyminiszter betérjesztette az évi költségvetésről szóló törvényjavaslatot. A költségvetés 40,5 milliárd deficittel zárult. A költségvetésben nincsenek olyan új tételek, amelyek túlságosan megterhelnék az adófizető közönséget. Az adórendszerrel beszélve kijelentette, hogy az teljesen megfelelő, így változásra nincs szükség. Meg kell alkotni a jövedelmi adó törvényét. Magyarországnak saját akaratából kell megtanulnia lemondani sok mindentől és az államháztartásba a takarékoság szellemét kell bevezetni.

A bevételekről azután áttért a kiadásokra. — A háboru előtti adósságaink terhe mai koronaértékben négyszázmilliárdot tesz ki. A békeszerződésből eredő terhek, valamint az Angliával, Franciaországgal és Belgiummal szemben fennálló hátralékok összege százhetvenmilliárd. A köztisztviselők természetbeni ellátása huszonegymilliárd. A békeszerződés végrehajtásából folyó kötelezettségek teljesítésére 5,8 milliárd kell. Ebben a kiadási tételben Magyarország működő idegen bizottságok és a Jugoszláviának járó szénzállítás költségei

is benne vannak. Helyzetünket nagyon rontja, hogy állandóan a bankóprésre vagyunk utalva, ha azt akarjuk, hogy a kötelező szolgáltatásokra fedezetünk legyen. Szükséges, hogy külföldi fizetőeszközök álljanak rendelkezésünkre, amit kivitelünk fokozásával érhetünk el.

Foglalkozott az export fejlesztésének a kérdéseivel, azután rátértek az egyes tárcák, a posta és a vasut költségvetésére. A népjóléti tárcánál megemlékezett a munkásbiztosítás kérdéséről. A jóvátételről szólva kijelentette, ha Anglia is kénytelen megegyezést emlegetni a háborús költségek tekintetében, úgy Magyarország is kérheti a jóvátétel redukálását.

— Kölcsönre van szükségünk, amely nemcsak államháztartásunk stabilizálását, de külföldi adósságaink rendezését is biztosítja. A kölcsön ügyében a közeljövőben megfelelő lépéseket teszünk. Külkereskedelmi mérlegünk harmincemillió aranykorona passzívát mutat, ami azt jelenti, hogy a mérleg szanálására csökkentenünk kell a behozatalt, a kivitel pedig fokoznunk. A devizaközpont fenntartása okvetlen szükséges, annak ellenére, hogy a közönség állandóan akadályozza munkájában. Megszüntetése esetén újra kezdetüket vennék a szertelenségek.

A költségvetés minden problémája a pénz stabilizációjának kérdésén és az államháztartás rendezésén fordul meg. A remélt külföldi kölcsön még mindig késik, pedig az ország csak akkor bocsátkozhat kiadásokba, ha megfelelő bevételekről gondoskodott.

Kállay beszéde után áttértek az interpellációkra.

— Nem fizetik vissza a koronabeváltáskor levont adókat. Nagyváradai tudósítók jelenti: A koronabeváltás idején dr. Mikeszka Lajos pénzügyi tanácsos olyanokra is akik nem szerepelnek a lajstromokban, kereseti, jövedelmi és hadinyereségadót vetett ki, melyet a bonok beváltáskor mindenkitől levontak. Később, a felebbezési tárgyaláson sokaknak leszállították vagy törölték az adóját, másoknál megszűnt az adóalap és kérvényezték a levont összegek megtérítését. E kérvények sorsáról dr. Kakas István adóhivatali főnök kijelentette, hogy az összegeket az adózók javára könyvelték a pénzügyigazgatóságnál. Azoknak a pénzét, akiknek redukálták vagy törölték az adóját, az ezután kirovandó adók fedezetére tartják vissza. Hasonló értelemben nyilatkozott a pénzügyigazgató is.

A

legjobb purimi
ajándék

שלוח מנות

Egy üveg
Bogsza-likör

עסקת זריע של פסח 1479
Husvétli ecetsav kapható

"Phönix" kónsavgyárnál Nagy-
bánya. Sürgőnycim:
"Phönix" Baia Mare.

Tolsztoj barátai

A párisi Figaro néhány nap óta folytatódóan közli Leon L. Tolsztoj, a nagy író fiának emlékeit apjáról és a környezetről, amelyhez a távol Japán fia épen úgy vonzódott, mint a szabadság után vágyakozó oroszországi zsidó. „Látogatók és zarándoklók” cím alatt ezeket írja:

Az orosz írók közül, akik gyerekkoromban apám házatáján megfordultak, Fet poéta állott apámhoz legközelebb. Ezzel a nemesen érző és gondolkodó férfival értették meg legjobban egymást. Fet kitünően fordította a klaszikusokat és apám órák hosszat dolgozott együtt vele e fordításokon. Zárkózott, szűkszavú természet volt ez a Fet, aki később fiatal képével évente heteket töltött Jasnajában. Több költeményét anyámnak ajánlotta, akit végtelenül tisztelt és nagybecsült. Ezzel a barátjával inkább filozófiával beszélgetett, mint irodalomról; Schoppenhauer pesszimizmusa mélyenjáró hatást tett apámra. Az asszonyokról, a fájdalomról, a szabadságról és gondolkodásról írott schoppenhaueri könyveket a két ember mindenkor csodálkozással és a lángésznek kijáró tisztelettel olvasta.

Urussoff Leonid herceg volt véleményem szerint ebben az időben apám második igaz barátja. Tula kormányzója volt, francia műveltségű ur, Pascal bámulója. A filozófus „Gondolatok” című művét egy időben egy-

másnak olvasták föl és hosszasan magyarázgaták. Urussoff, a legfinomabb jellemek egyike, meggyőződéses keresztény volt, de azért távol állott attól, hogy a tolsztojánus eszméket a valóságba átvigye. A herceg inkább főúri szokások kedvelője volt, ezek közül legszívesebben hódolt a vadászatnak.

N. Strahoff bölcsész és esztéta is szintén ehhez a környezethez számított. Atyám regényeiről alapos és írói finomságokkal tele ismeretéseket és kritikákat közölt különböző újságokba.

Nikolaj Gay, a kitünő festő a család legjobb emberei közé számított. Akkoriban tartózkodott legtöbbször nálunk, amikor atyám népmeséi sorozatát írta. E meséket Gay illusztrálta és a legjobb orosz szövegillusztrációkat teremtette meg e munkájával.

Akik eljártak hozzánk, hogy atyámmal beszélgessenek, akik egy jóságos szavát akarták hallani, akik vigaszért, jótanácsért jöttek s zarándokok seregét, ki tudná őket névszerint felsorolni! A nevesebbek emlékezetből ideiktatom: Paul Boyer, Deroulede, Richet, Bryan, Löwenfeld, William Stead, Mas.aryk, Lombroso, Trubeckoy, Aronson, Schalyapin Mecsnikoff és a japán Tukotomi.

Maxim Gorkijt apám nem nagyon kedvelte. Írásaiban nem látta meg azt az igazságot és szent tüzet, melyet keresett bennük. De amikor egyszer Jasnajába jött, apám nagyon szívesen fogadta.

Mit láttam Tutankhamen piramissírjában

A HARMADIK FÜLKÉBEN

A rejtelmek fülkéje ez a harmadik, ide egyetlen kutató társam se merte betenni a lábát. Itt van elraktározva az ugynevezett egyiptomi sötétség, amely olyan vaskos, hogy egy ötszáz vattos villany csak hunyrog, mint egy elaludt gyufa parazsa. Ezt a sötétséget súlyos bádögossal kellett vágni, hogy valamivel előbbrejussek. Amikor már azt hittem, hogy legalább három mérföldet hatoltam beljebb, alig voltam lépésnyire a faltól. Az ajtó nem találtam, kivágni nem tudtam magamat, kénytelen voltam bevágni magam egyre beljebb. Gyötrelmes munka volt, de tehettem-e mást? Ahogy így nyiszogatom az ollót, egyszerre nyöszörgő hangot hallok, amely így szól hozzám.

— Jaj, jaj, ön az elevenembe vág.

Döbbenet huzódok vissza.

— Ki beszél itt?

— A fáráo lelke vagyok.

Nagyon felizgat a dolog.

— Tutankhamen szelleme?

— Ez titok.

— De uram, — kiáltok —

ha ön a fáráo szelleme! . . .

— Ez titok — hajtogatta csökönyösen a hang.

A szemem majd kimeredt az erőltetéstől. A sötétség közepén egy még sötétebb sötétséget pillantok meg, emberszabásu folyékony sötétséget.

Kezdem visszanyerni a fölényemet. Svindli, — gondolom magamban — ilyen folyékony szellemeket már láttam a képesfolyóiratokban.

— Kedves fáráo ur, mondom, ha ön igazán a nagy fáráo, akkor önnek nem volna szabad ilyen sötétnek lennie. A nagy szellemek világítani szoktak.

— Ez butaság — felelte a fáráo — és mit csinál a nap meg a hold?

— Azok is világítanak.

— Nos akkor a nagy szellemekben semmi eredetiség se volna, mert csak a napot meg a holdat utánoznák.

Kis hallgatás után még ezt mondta a fáráo:

— Ha a nagy szellem világitana, akkor a kis szellemek nem tudnának önállóan gondolkodni. Ne felejtse el, hogy a lámpavasat a vaslámpától csak egy lépés választja el.

Láttam, ez a fáráo szereti az aforizmákat, hirtelen áttértem hát egy gyakorlati kérdésre.

— Hol van ön?

— Vagyok ahol vagyok.

A felelet olyan precíz volt, hogy meglepett. Még egy kérdést tettem:

— És hol van az ön tutankhameni mumiája?

— Pszt, erről ne beszéljünk. Nem is hittem volna, hogy a kényes kérdéseket az egyiptomi szellemek is így intézik el. Viszszatértek az előbbi témához:

— De felség, ha a nagy szellemek olyan sötétek, hogy látni se lehet őket, miért tisztelték az egyiptomiak az állatokat?

— Á, hisz ez interju!

— Mondjuk, hogy interju.

— Hát fiatal barátom — mondta öblös hangon — ez a tisztelet a halakon kezdődött.

— A halakon?

— A halakat azért tisztelték, mert pénzük volt.

— Ja? És a pénztelen halakat?

— Azokat megették.

Egyre jobban megszokom a sötétséget. A sötét szellem a maga teljességében előttem áll. Mintha ember volna. Csak keze nincs s a feje nagy darabon betörve. Megkérdelem tőle, hova tűnt a keze. Dühösen feleli:

— Az a haszontalan Armaisz. Ő volt a legjobb tábornokom. Hittem benne. De alattomban kihasználta az alkalmat, amikor egyszer a tűzbe tettem érte a kezemet.

— És ha nem csalódom, felesleges fejt is ő törte be. Lepsius egyiptológus ezt meg is írta átsátsai nyomán.

— Ez rágalom. Országom pénzügyei okoztak nekem fejtörést.

— Szóval ön volt a pénztelen fáráo.

— Ugy van, fiam.

Ez a fölényes „fiam” meglehetősen bosszantó, hogy jön hozzá ez a Tutankhamen! Azért, mert valamivel idősebb. Az a három-ezerétszáz esztendő! Nem hagyom magam heklizni, hogy ne viszomozzam.

— Kedves fáráo, ön pénztelen volt és mégis tisztelték a népei?

Dühösen felelte:

— Ne felejtse el, hogy a fáráo a legszentebb állatok, akik a szent karvalytól és a szent apiszapítól származtatják magukat.

Nem akartam felbosszantani, hát egy közbömbös kérdést intétem hozzá.

— Igaz, hogy ön is antiszemita?

— Ezt a leghatározottabban visszautasítom. Volt egy áramlat annakidején, amely uton-utófélen azt hangoztatta, hogy menjenek a zsidók Palesztinába, de én ragaszkodtam hozzá, hogy maradjanak országomban mint izraelita vallású egyiptomiak. A zsidók mindenképen hasznos polgárai . . .

— Kérem — vágtam a szavába — én olvastam az ön jelmondatát: „A zsidók nem alkalmasak építőmunkára.”

— Ezt Tutankhamen mondta.

— És ön nem Tutankhamen?

Csend volt. A fáráo szelleme a fülemre hajolt.

— Ne mondja kérem senkinek. Én meg Armaisz egyforma testalkatúak és egyforma arcuak voltunk. Egyes tudósok azt állítják, hogy én Tutankhamen vagyok. Mások azt, hogy Armaisz. Sokat gondolkodtam a dologon. Most kezdek én is gyanakodni. Igen uram, egyáltalán nem lehetetlen, hogy én Armaisz vagyok.

Kaczér illés

HIREK

Beiktatták a brassói rabbit. Brassóból jelentik: Tegnap délután iktatták be hivatalába dr. Neumann József brassói rabbit. Az ünnepségen a vármegyét Servatius Lajos alispán képviselte, azonosítva megjelentek a református, lutheránus és unitárius egyházak kiküldöttjei. A fogadtatás után dr. Kecskeméthy Zsigmond hitközségi elnök héber beszéddel köszöntötte az új rabbit, aki az istentisztelet végzetével tartotta meg székfoglaló beszédét. Fogadalmat tett, hogy a zsidóság minden árnyalatának kielégítésével, az ősi tradíciók ápolásával és zsidó gerincességével párosult öntudattal akar népének becsületét szerezni.

Ujabb sztrájkok és kizárások Budapest. Budapestről jelentik: A vasipari munkások száma ismét szaporodott a női szabómunkásokkal. Néhány üzemben a huszszázalékos béremelés megtagadása miatt sztrájk tört ki. Az újabb tárgyalások során a munkaadók negyvenszázalékos bérvajtaszt szavaztak meg, ha a sztrájkoló üzemek haladéktalanul megkezdik a munkát. Ez azonban nem történt meg, ezért a főnökegyesület elhatározta, hogy a munkásokat az összes üzemből kizárja. A kizárt női munkások száma ezeröttszáz. A férfiszabó-iparban is bizonytalan a helyzet. Az asztalosmesterek országos szövetsége tegnap ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy szolidaritást vállalnak a többi faipari üzemekkel. Szombattól kezdve az összes kisüzemből és a nagyobb bútornyüzemből is kizárják a munkásokat.

Kolozsvár lisztellátása. A mai nappal a várost fenyegető kenyérség nem csökkent. A temesvári Béga-malom, amelynek nagyobb liszt-küldeményét várták, újabb értesítéseket küldött megbízóinak, pékeknek, lisztkereskedőknek és molnároknak. A malom ragaszkodik a megkötött két lisztminőség új, kilónként huszonöt banival fölemelt árához: a fehér lisztért 6 lei 50 banit, a barnaét 4 lei 40 banit számít, de újban még egy feltételt kötött a számsításhoz. A Béga-malom követeli, hogy rendelői minden métermázsza liszt után fizessenek száz leit, vagyis azt az összeget, amelyet a kormány prémiumként adna a malomnak. A kolozsvári rendelők ebbe semmiképpen sem akarnak beleegyezni, minthogy a prémiumot ők maguk is csak hosszas utánjárással, kórvényezéssel tudják megszerezni. Dr. Pop primár azonban nem látja sivárnak a helyzetet. Allitása szerint a város egyes nagy malomcégei bőségesen el vannak látva liszttel, amelyet szükség esetén ki kell majd árusítaniuk.

Cristescu mérnököt felmentették. Bukarestből jelentik: Cristescu mérnököt erős felindulásban elkövetett emberölés és súlyos testisértés vádjára alól a bíróság felmentette.

A Belmont-per elítélteji visszavonták felebbezésüket. Bukarestből jelentik: Az összeesküvés per elítélteji visszavonták felebbezésüket. Belmont kérte, hogy a többi elítélttől különítsék el és más cellába helyezték.

A Wiener Kommerzialbank millió sikkasztói. Budapestről jelentik: A rendőrség tegnap folytatták a kihallgatásokat a Wiener Kommerzialbank budapesti igazgatóinak családi ügyében. Kihallgatásukat késő éjjel fejezték be. A nyomozás során megállapították, hogy a gyanúsított igazgatók Lukács Pál és Fia bankbizományos-cég révén kötötték üzletüket. A rendőrség kihallgatta Lukácsék cégvezetőjét, Lukács Nándort és a letartóztatott Baron igazgató testvérét, Baron Brunót, akiket a kihallgatás után őrizetbe vettek. A rendőrség kimutatta, hogy a letartóztatott igazgatók harminc esetben okoztak milliós veszteségeket a Wiener Kommerzialbank számlájára, többmillió nyereséget saját folyószámlájukra írtak. Az igazgató lefoglalt vagyona a követelések jelentős részét biztosítja. A büntügyi zárlatok egész sorát hajtották végre, nemcsak értékpapírokat és idegen valuta-készleteket foglaltak le, de többmillió értékű lakásait, autóját és műkincseit is. A nyomozás a vidéken is folyik, mert a bécsi bank finanszírozza a békéscsabai és orosházi kereskedelmi bankokat is. Kiderült, hogy az ottani igazgatók, Márkus József és Márkus Pál hasonló manipulációkat követtek el. Budapestről jelentik: A Wiener Kommerzialbank igazgatóinak ügyében a rendőrség

befejezte a nyomozást és pontosan megállapította az elkövetett bűncselekményeket és az ezekből keletkezett károkat. A nyomozás most arra irányul, hogy megállapítsák, kik voltak az igazgatók bűn társai. Lukács Nándor és Baron Brunó őrizetbe vételével az előállítások nem fejeződtek be és délutánra újabb előállítások történnek. Kiderült: az igazgatók 31 névre nyitottak maguknak számlákat és a manipulációk révén sikerült nekik milliós hasznot zsebrevágniuk. A rendőrség meg fogja állapítani, hogy a nevek közül melyik álnév és kik azok, kik igazi nevüket adták az üzelmekhez. Délelőtt a bank bécsi intézetének igazgatóit hallgatták ki, akik súlyos vádakot mondtak a letartóztatottak szemébe. A megállapítás szerint 1920-ban kétszázmillió kárt okoztak az igazgatók a banknak. A nyomozás kiterjed annak kiderítésére, hogy 1921-ben és 1922 év elején mennyit tett ki a kárösszeg.

Bérbeadják Kolozsvár villamos műveit. A városi tanács egyik legutóbb megtartott ülésében elhatározta, hogy a néhány hónap előtt saját tulajdonába átment villamos műveket husz évi időtartamra bérbeadja. Az üzem bérbeadására a város nyilvános hirdetésben hívja fel azoknak a figyelmét, akik az üzemet bérbe venni óhajtják. A lepecsételt ajánlatok legkésőbb ez év május elsejéig nyújtandók be a városi tanács iktató hivatalához. Később érkező ajánlatok, vagy azok, amelyek az általános feltételektől eltérnek, nem fognak figyelembe vétetni. Az árverési feltételek, a szerződési tervezet, valamint az ajánlatra vonatkozó feltételek és szabályok a város kereskedelmi és ipari ügyosztályában vehetők át minden munkanapon délelőtt tíz és tízenkét óra között.

Két tifuszeset Nagyváradon. Nagy izgalmat keltett Nagyváradon az a hír, hogy a Guttman-iptelepen két kiütéses tifusz-megbetegedés történt. Popa városi főorvos kijelentette, hogy minden óvintézkedést megtett a járvány továbbterjedésének megállítására.

Sámuel kormányzó és az arabok. Sámuel kormányzó a napokban magához hívatta az arab végrehajtóbizottság tagjait és kifejtette nekik, hogy a lausannei konferencia tanulságul szolgálhatott az araboknak, hogy hiábavaló minden küzdelem a palesztinai angol mandátum ellen. A kormányzó azt tanácsolta az araboknak, hogy vegyenek részt a törvényhozó tanács választásain. Az arab végrehajtóbizottság nem fogadta el a kormányzó tanácsait és manifesztumot bocsátott ki a választások ellen, amelyet azonban a kormányzó elkobozott.

Halálra szurkált gazda. A múlt éjjel hat ismeretlen ember a kolozsvári határhoz tartozó Borháncs-dűlőben megtámadta a hazafelé igyekvő Botosán János gazdát és életveszélyesen összeszurkálta. Az elájult embert, akiről azt hitték hogy meghalt, teljesen kifosztották. Vérébefagyva akadtak rá reggel, bevitték a kolozsvári rendőrfőkapitányságra, ahonnan a sebészeti klinikára szállították át. Az éjszakai támadókat nyomozza rendőrség.

Abdulla emir kívánsága. Jeruzsálemből jelentik: Az egyik arab lap meginterjúvolta Abdulla emirt, Transzjordánia kormányzóját Weizmannal folytatott tárgyalásairól. Az emir a következőket mondotta: Londoni tartózkodásom alatt többször beszélgettem dr. Weizmannal, a Cionista Világszervezet elnökével és kijelentettem neki, hogy

Heti naptár

5883. Ádár 15. Szombat. *Susan-Purim.*
Szombat beköszöntése: Temesvár 6 óra 15 perc, Kolozsvár 6 óra 05 perc, Brassó 5 óra 55 perc.
Szombat vége: Temesvár 7 óra 10 perc, Kolozsvár 7 óra 05 perc, Brassó 6 óra 50 perc.
Szida: T'cave. A szentély a törvénytáblák és az örökméces lángjának befogadására szolgál. Az örökméces a zsidó nép örökkévalóságának jelképe. Ezért szól a mózesi intés Izrael fiaihoz, hogy az örökméces meggyújtásához *tiszta* olajat hozzanak, mert az örökkévalóság legfőbb feltétele a tisztaság.
Häftára: Áttá ben ádam. (Jechezkel 44.) A profétai szakasz is szentélyavatásról szól, a második templomról, amelyet a babilóniai fogságból hazatérő zsidók fognak építeni. A szebb jövő előrevetített képével a babilóniai foglyok jelenét is szebbé teszi a proféta.

lehetséges volna az arab-zsidó megegyezés, ha Palesztinában arab kormány létesülhet. Ebben az esetben mi magunk valószínűleg meg a Balfour-deklarációt anélkül azonban, hogy ez az arab lakosság jogait csorbítaná. Dr. Weizmann kijelentette, hogy mielőtt ebben a kérdésben nyilatkozna, tárgyalnia kell az amerikai cionistákkal.

Letartóztatták Rathenau egyik gyilkosát. Stokholmból jelentik: A rendőrség letartóztatta Behr Albert német orvostanhallgatót, akiről kiderült, hogy Rathenau egyik gyilkosa. A letartóztatott beismerésben van.

Róma polgármestere és tanácsa lemondott. Rómából jelentik: A polgármester és a községtanács valamennyi tagja lemondott. A város élére a minisztertanács kormánybiztost fog kinevezni.

Hatvany Lajos vagyonát is elkobozták. Budapestről jelentik: A magyar kincstár jogügyi igazgatósága azzal a keresettel fordult a bírósághoz, hogy mondja ki az emigrált Hatvany-Deutsch Lajos báró vagyonának elkobzását.

Mikor lehet házasodni? Ezt a kérdést így tette fel nemrégiben egy szenátor az Unió törvényhozásában. Amikor józaváló leányzóra bukkant az ember, szól egy szomorú harmadik. A kérdés azonban komoly volt, mert a szenátor törvényjavaslatot hozott ilyen címmel arról, hogy hány életév kell a törvényes házasság megkötéséhez. Nőknél — mondja a javaslat — legalább tizenhat, férfiaknál legalább tizennyolc év a házassági korhatár. Ezek a fiatalok azonban csak szülői vagy gyámi beleegyezéssel léphetnek házasságra. Önállóan a nő tizennyolc, az ifjú huszonegyéves korában házasodhatik Amerikában. A javaslatot a szenátus még nem fogadta el.

*** Invltare.** La 14. Martie 1923 orele 10 a. m. in biroul avocatorilor Dr. Josif Sebestyén și Dr. Theodor Fischer (Cluj, Piața Unirii 6.) se va ținea prima adunare generală ordinară a societății anonime „Dacia” Hotel și Cafenea, la care prin această invitație pe onorații acționari Consiliul de Administrație. Programa de zi:
1. Aducerea de hotărâre asupra rapoartelor ale consiliului de administrație și comitetului de administrație și comitetului de supraveghere;
2. Aducerea de hotărâre în chestia absoluțiunei a consiliului de administrație și a comitetului de supraveghere.
3. Complectarea și modificarea a statutelor.
4. Alegerea de membri ai consiliului de administrație și comitetului de supraveghere.
5. Propuneri. Bilanțul anului de gestiune 1923 împreună cu rapoartele ale consiliului de administrație și comitetului de supraveghere se vor putea inspecta zilnic în orele de birou de la 6. Martie până la ziua adunării generale în biroul avocaților mai sus menționați.

*** Legelőnyösebben vásárolhat Clujon az** újonnan megnyílt Izsák Testvérek női divat-és rövidruházásában (Ferencz József-utca 63). Elsőrendű kelengyevászon Lei 36, cérna grenadin minden színben Lei 72, 120 cm. széles gyapjuszövet minden színben Lei 132, női- és férfiharisnyúk Lei 15-50, stb., itt fel nem sorolt árak a legolcsóbb árban. Tanulót fölveszünk.

*** Legdivatosabb francia cipőket legolcsóbban készít** Ordentlich Lajos Király-u. 18.

Megnyílt! A Megnyílt!

HELIOS

kötött-szövött áru gyár lerakata
Cluj, Piața Unirii (Főtér) 7 sz.

Óriási választék kötött kabátok, kötött ruhák, női és gyerek creppek, jämperek, harisnya és o o keztükben o o

Eredeti gyári árak!

1389

rcius 2
gyarazgat-
egyike,
zért távol
zméket a
fouri szo-
gsziveseb-
is szintén
am regé-
ele ismer-
böző uj-
a család
Akkoriban
kor atyám
ay illusz-
sztrációkat
mmal be-
tarták hal-
s zarando-
felsorolni!
Paul Bo-
feld, Wil-
koy, Aron-
Tukotomi.
kedvelte.
aszagot és
De amikor
zivesen fo-
lódom, fel-
be. Lepsius
s irta ásatá-
zgom pénz-
fejtorést.
a pénztelen
m“ megle-
gy jön hoz-
Azért, mert
z a három-
sem hagyom-
y ne viszo-
n pénztelen
k a népei?
hogy a fá-
llatok, akik
szent apisz-
magukat.
bosszantani,
erdést intéz-
is antisze-
arozottabban
egy áramlat
uton-utfélen
y menjenek
de én ra-
gy maradjak
int izraelita
A zsidók
polgárai...
gtam a sza-
az ön jel-
nem alkal-
ben mondta.
tankhamen?
ó szelleme
rem senki-
z egyforma
rma arcuak
ok azt állít-
hamen va-
gy Armisz.
a dolgon.
gyanakodni
nem lehe-
isz vagyok.
Kaczér illés-

KÖZGAZDASÁG

A devizatorvény hatása Romániában

Március elsején egyetlen devizaügyletet sem kötöttek. A bukaresti bankok sztrájkja miatt zárva volt a tőzsde. A végrehajtási utasítás megérkezett Kolozsvárra

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Az új devizatorvénynek máris rendkívül súlyos és káros hatásai mutatkoznak. Részletesen beszámolt az Uj Kelet a kolozsvári devizafelügyeleti hivatal megszervezéséről és arról a nagyjelentőségű tanácsról, amelyet az összes kolozsvári pénzintézetek képviselői a kolozsvári kereskedelmi és iparkamarában szerdán délután lefolytatott. Mint ismeretes, a devizatorvény végrehajtási utasítását Erdélyben és Bánátban szerdán este még senkinek sem ismerték, a kolozsvári bankok képviselői azzal az elhatározással távoztak az iparkamara értekezletéről, hogy március elsején, további intézkedésig, beszüntetik a devizakereskedelmet.

Elnémult a devizaosztályok telefonja

Mindenki lázas nyugtalansággal várta, hogy mit hoz március elseje. A kolozsvári pénzintézetek — úgy, az ideiglenes autorizációval rendelkező, mint a felhatalmazást még nem élvező bankok — beszüntették devizaosztályuk működését és a devizörök telefonja március 1-én elnémult. A végrehajtási utasítás hiányában még azok a pénzintézetek sem merték megkockáztatni a devizaügyleteket, amelyek az autorizációs listán szerepelnek. Az átutalás úgy belső, mint külföldi relációban szünetelt.

Hasonló tértelenségre kárhoztak a többi erdélyi városok: Arad, Brassó, Marosvásárhely, Nagyvárad, Nagyszeben, Szatmár és Temesvár összes pénzintézetei is. A hadizónába tartozó városokban szigorú utasítást adtak a postahivataloknak, hogy március elsején interurban beszélgetést a pénzintézetek részére ne kapcsoljanak. Ez az intézkedés felesleges is volt, mert a bankok csak orientálódás céljából akartak egymással beszélni, üzletkötésre egyikük se gondolt. Nem tagadható, hogy ez a telefoniálatom csak fokozta a nyugtalanságot.

A bukaresti banksztrájk

A devizatorvény életbeléptetésének meglepésszerű elrendelése nem maradt hatás nélkül a főváros pénzintézeteire sem. Körülbelül százhusz bukaresti pénzintézet húzta le redőnyeit, kényszerpihenőt rendelt el tisztviselői részére, hogy ily módon demonstráljon Bratianu Vintila devizatorvénye ellen. A bankok szabotálása nagy riadalmat keltett a régi királyságban, a függőben lévő devizaügyletek lebonyolítása technikai akadályai miatt pedig úgy a kereskedők, mint a pénzintézetek milliókra menő károkat szenvedtek.

Bezárták a bukaresti tőzsdét

A bukaresti pénzintézetek sztrájkja súlyosabb következményeket eredményezett. Március elsején a bukaresti tőzsde a bankok passzív rezisztenciája miatt zárva volt és így Románia pénzügyi és kereskedelmi körei orientálatlanul maradtak az egyes valuták kursusáról. Ilyen körülmények között nehezen remélhető, hogy Bratianu Vintila pénzügyminiszter tulajdonképeni intenciói, amelyek őt a devizatorvény megalkotására és sürgős életbeléptetésére ösztönözték, elérjék a kívánt célt: a lei belső értékének és külföldi kursusának megjavítását, de legalábbis az árfolyam stabilizálódását és a nagykilengésű árfolyamhullámzások elkerülését. Az a bémult ijedség, amely a devizarendelet életbeléptetésének napján Románia pénzügyi és kereskedelmi vérkeringését — ha átmenetileg is — megzavarta, nem maradhat hatás nélkül a külföldön sem.

A devizarendelet botránya Nagyváradon

A devizarendelet következtében Nagyváradon március 1-én reggel megszűnt a piaci forgalom. Teljes bizonytalanság uralta a pénzügyi köröket. Valutaügylet egyáltalán nem volt és nincs helyi árfolyam. A devizakereskedelemmel foglalkozó bankok hívták magukhoz az ügynököket és közölték velük, hogy nem adnak további megbízást sem vételre, sem eladásra.

A nagyváradai devizafelügyeleti hivatal ma értekezletre hívta össze azokat a bankokat, ame-

lyek autorizációit kaptak a további devizakereskedelemre. Az értekezletet Giuntu István, a Banca Nationala itteni igazgatója, Goroiu Ándor pénzügyigazgató és Barbu Romulusz, a kereskedelmi kamara elnöke hívta egybe.

Tegnap reggel a Banca Romaneasca váradi fiókjára táviratot kapott bukaresti központjától, mely szerint csak az új devizatorvényben felsorolt bankoknak adhat el és csak azoktól fogadhat el külföldi befizetéseket. Papadoc igazgató kijelentette, hogy amint a szükséges nyomtatványok megérkeznek, a bank újból megkezdi a devizaforgalmat.

Jancu Marchitz, a Marmorosch és Blank nagyváradai fiókjának igazgatója a következőket mondotta az Uj Kelet munkatársának:

— Bukaresti központunktól távirati utasítást kaptunk, hogy mindaddig újabb devizaügyletet ne csináljunk, míg erre vonatkozólag részletes felvilágosítást nem kapunk a vezérigazgatótól.

Oláh Béla dr. kamarai titkár kijelentette, hogy a pénzügyminisztérium ma érkezett rendelete a helyi devizaellenőrzőbizottsába a kereskedelmi kamara részéről Barbu elnököt delegálták. Barbut felhívták, hogy lépjen érintkezésbe a bizottság többi tagjaival, akinek székhelye a Banca Nationala helyiségében lesz.

Kihasználják a konjunkturát

A devizatorvény által teremtett bizonytalan helyzet természetesen meghozta a maga konjunkturáját is, amelyet különösen a már autorizációval rendelkező pénzintézetek némelyike értékesít. Pontos tudomásunk van arról, hogy nemcsak Kolozsvárat, de a többi erdélyi városokban is az autorizációval rendelkező pénzintézetek némelyike közvetett úton tapogatózó tárgyalásokat indított meg azokkal a pénzintézetekkel, amelyek a felhatalmazást még nem kapták meg, vagy amelyeknek csak minimális reményük lehet arra, hogy részesei lesznek a devizamonopóliumnak és aziránt érdeklődtek, milyen feltételek mellett volnának hajlandók tétlenségre kárhoztott devizaosztályukat az autorizált bank érdekközösségébe és működési körébe bekapcsolni.

Ebben az irányban különösen azok a pénzintézetek fejtettek ki tevékenységet, amelyek eddig devizaügyletekkel nem foglalkoztak, devizaosztályuk nem is volt, de amelyek jelenlegi privilegiált helyzetükben jogosan remélhették, hogy a devizakereskedelem jogától egyelőre megfosztott pénzintézet a kényszerhelyzetben szívesen átadná klienturájukat az autorizált bank cégére alatt lebonyolítandó üzletekhez.

Kolozsvárra megérkezett a végrehajtási utasítás

Kolozsvárat március 1-vel mindenki a devizatorvény végrehajtási utasításának megérkezésétől remélte a feszült helyzet enyhülését. Negrutiu Jánost, a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara elnökét, a Banca Nationala kolozsvári fiókjának vezetőjét, Jonescu igazgatót, az autorizált pénzintézetek igazgatóságát, a napilapok és a közgazdasági sajtó szerkesztőségét állandóan ostromolták a kérdezősködésekkel: megérkezett-e már a várvavárt végrehajtási utasítás? Délután hat óráig mindenütt nemleges választ kaptak a kérdezősködők, ami az érdekeltek kíváncsiságát még jobban fokozta. Végre hat óra után futótüzként terjedt el a pénzintézetek körében a hír, hogy a Banca Nationala kolozsvári fiókjához megérkezett a végrehajtási utasítás, az Uj Kelet munkatársa pedig megbízható forrásból arról értesült, hogy az egyik autorizált kolozsvári pénzintézet az írásbeli dokumentumokat is megkapta a devizaügyletek folytatására.

A Banca Nationalánál tegnap este bizalmas tanácskozás volt ebben a kérdésben, amelynek határozatait azonban nem hozták nyilvánosságra.

Valutapiac március 1-én. Bukarest. A bankok sztrájkja miatt a tőzsde zárva maradt.

Zürich. Nyitás: Berlin 235, Newyork 532-75, London 2508-50, Páris 3255, Milánó 2565, Prága 15-80, Budapest 17-75, Belgrád 517-50, Bukarest —, Varsó 120, Bécs 74-75, Bécs bélyegzett 75. **Zárlat.** Berlin 234, Newyork 532-75, London 2509, Páris 3257, Milánó 2565, Prága 15-80, Budapest 17-75, Belgrád 530, Bukarest 240, Varsó 120, Bécs 74 hétnyolcad, Bécs bélyegzett 75.

Budapest. Devizaközpont hivatalos árfolyamai: Napoleon 11.000, angol font 13.900—14.200, dollár 2955—3030, dinár 28-50—30-50, székeli 87-50—91-50, márka 13—14-50, osztrák korona 420—440, lengyel márka 625—725, francia frank 180-50—190-50.

Páris. Nyitás: London 77-15, Newyork 16-38, Bukarest 7-65, Zürich 307, Prága 48-25, Berlin 70.

Felelős szerkesztő: DR. MARTON ERNŐ

Kiadó: KADIMA R.-T.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Heti műsor:

Péntek: És Pippa táncol. (Először. Irodalmi munkásbérlet 5. szám. Premier helyárrakkal.)
Szombat d. u. 3-kor: A morfium. (Ujdonság, 7-edeszer. Olcsó helyárrakkal.)
Szombat este 7-kor: Hegyek alján. (Másodszer. Opera-helyárrakkal. Napi bérlet 99. szám, C. Előadás kezdetén a uészőterre vezető ajtókat bezárják.)
Szombat este 10 és fél órakor: Tavasz ébredése. 6-odszor. Rendes helyárrakkal.)
Vasárnap d. u. 3 órakor: János vitéz. (Olcsó helyárrakkal.)
Vasárnap este 7-kor: Gyurkovics lányok. (Premier helyárrakkal. Napi bérlet 100 szám A.)
Vasárnap 10 és fél órakor: Hazudik a muzikaszó. (Operett-ujdonság. 8-adszor. Rendes helyárrakkal.)
Hétfő: És Pippa táncol. (Másodszer. Rendes helyárrakkal. Napi bérlet 101 szám, B.)

* Központi Téli kertben minden este 9 órakor nagy előadás. 1425

A színházi iroda hírei

És Pippa táncol. Pénteken este nagy eseménye lesz a magyar színháznak: Először fogják magyar nyelven előadni a világirodalom egyik legegységesebb költői művét, Hauptmann Gerhart És Pippa táncol c. drámáját. Nagy kedvvel és különös szeretettel készül erre a művészi szenzációra a színház drámai személynete az Imre Sándor szakavatott és körültekintő rendezése mellett. Hétfőn meg fogják ismételni És Pippa táncol előadását.

Vasárnap este: Gyurkovics lányok. Nem lankadó érdeklődéssel várja a közönség a Gyurkovics lányok legközelebbi előadását, amely vasárnap este 7 órakor lesz. Meg kell állapítani, hogy az idei évadnak egyetlen darabja sem aratott olyan hangos és általános sikert, mint ez a repriz, amelynek eddigi négy előadását zsufolt nézőtér harsogó tetszése kísérte. Az elővételből itélve a vasárnap esti előadás összes jegyei is előre fognak elfogyjni.

Két éjjeli előadás. Szombaton éjjel féltizenegy órai kezdettel Wedekind híres nagy port felvert gyermek tragédiája, a Tavasz ébredése fog hatodszer színpadra kerülni, a bemutatott előadás diadalmas szereposztásban. Vasárnap éjjel szintén fél 11 órai kezdettel pedig az idei évad egyik legnagyobb sikerű operett-ujdonsága, a Hazudik a muzikaszó kerül színpadra, R. Halász Baba fellépésével és rendes helyárrakkal. Az éjjeli előadások jegyei előre fognak elfogyjni.

Morfium—délután. Szombaton délután 8 órakor a Morfium c. izgalmas és érdekes dráma új ujdonság fog színpadra kerülni olcsó helyárrakkal s Poór Lilivel és Táray Ferenczei a két vezető szerepben.

Mozgók műsora:

Uránia mozgóban: pénteken Madame Recamier. Történelmi dráma a csodaszép Fern Andrával és a kitűnő Bern Aldorral a főszerepekben. Szombaton A Titkok-szigete. A Royal-filmközpont izgalmas meséjű drámai játéka.

Apollo mozgóban: A Smaragd-köves nő. Az Ufa-gyárak megkapó filmjátéka kerül bemutatásra, pénteken és szombaton.

Egyetem mozgóban: péntek-szombat-vasárnap George Eully. Az Apollo-filmvállalat slágere. Egy lángeszű büntügyi nyomozás története. Főszerepben: a kiváló Stuart Webbs.

Sándor
férfidivatkülönlegességek

Péntek, 1923 március 2

Pályázati hirdetés

A nagyenyedi Aut. Orth. Iz. Hitközség a Talmud-Thora iskola tanító (melamed) állásra, amellyel együtt jár az előírmunkái és ajfesz sajtó teendői ellátása ezennel pályázatot hirdet. Fizetés megegyezés szerint. Pályázni óhajtok küldjék be ajánlatukat ahálított elsőkétségnek. Utaköltséget csak a megbízottak térítünk meg. Az állás azonnal elfoglalandó.

Aud 1 923 évi február hó 28-án.

Berkovits Béla
hitközségi elnök

5218

Vigh Gyula
hitközségi jegyző

„Barzel” Cluj-Kolozsvár,
Piata M. Vit. 13

Fierarie 1480 Vasúzet Telefon 10-49.

Lang & Comp. termény, liszt, gabona, új és használt zsákok vétele és eladása. Zsákkölcsönzés! Tg.-Mures-Marosvásárhely. Telefon 289. 1446

GUMMISAROK és GUMMITALP

okosabb és tartósabb mint bér! Legjobban év nedvesség és hideg ellen!

*Mafeltűnő sima az arcom!!
Igen, mert Reszling fele
Ideal kés nélküli berel-
való porral berizálkoztam!!*

Mégis csak legjobb a
„RASOL IDEAL”
kés nélküli borotváló por, amely az ország legregibb gyártmánya.

Kapható 1-es, 2-es és 3-as minőségben (utóbbi a legerősebb) 1/4 és 1/2 kg.-os szép kivitelű csomagolásban. 1481

5 kg. vétel franco-franco lei 120.—, kisebb mennyiségben lei 26.— kg.-kint. Hozzávaló csonktés darabonkint lei 15.—

Óvakodjunk az ártalmas összetételekből összeállított utánzatoktól. Csak az „Ideal” felírású a valódi, melynek jóságáért felelősséget vállalok.

Reszling József fodrász

Cluj, C. R. Ferd. 30. (a nagy vashid mellett).

KÁVÉ, TEA

érkezett és csak nagyban kapható

Mandula Jenő és Marcel

gyarmatárak bizományi lerakatában Cluj—Kolozsvár, Cal. Reg. Ferd. 48. Interurban telefon 11-60

Hercules

gyermek-kocsi-gyár

modelljeinek gyári lerakata:

Szentegyház-u. 8

Viszonteladóknek előnyárak!

Gyermekek-kocsik,

BABY

kelengyék,

Tetra árak!

Gyári árak!

1456

Lloyd 1208

Vidékre gyermek-kocsi-árjegyzék díjtalanul

Zsák, Ponyva

Vétel! 1424 Eladás!

Kölcsönintézet javítóműhely saját cégjelzésű berendezéssel
Albala Izsó
Timisoara, II Piata Traian 2. Sürögöncim: Albala, Timisoara-Fabrica. Interurban telefon: 60 sz.

Sardella gyűrű (ringli)

Patria olasz márka
1/10, 1/8, 1/4, 1/2 kg.-os

kapható 1401

Léb Fivérek cégnél

Telefon 471 CLUJ Telefon 471

Mielőtt tavaszi-ruha, raglan felöltő-szővel szükségletét fedezné, látogassa meg

SCHERER KÁROLY ÉS FIAI UTÓDAI

GROMMEN és HERBERT

nagyszabeni posztógyárának **cluji** gazdagon felszerelt
Lloyd 1219 1290

lerakatát

Babos-palota

Nagyszamos vashid mellett

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések egyszeri közlési díja szavanként 1 lei. — Vastagabb betűvel szedett szavak 2 lei. — Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szög — 10 lei. Jellegű hirdetésekre semmiféle felvilágosítást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetéseknek a kiadóhivatalban vehetők át, vidékiek a kívánt címre továbbíthatnak. Erre a célra a hirdetési díjon kívül 2 lei 60 bani bélyegköltés fizetendő.

Más foglalkozásu lakó-
ársat keres szigorló or-
vos. Monostori-ut 92. 5201

Butorozott vagy buto-
rozatlan szobát keres azon-
alra fiatal gyermektelen
házaspár (kereskedő). Cím:
Moskovitz edényüzlet. 5219

Legmagasabb áron ve-
szek platina-, arany- és
ezüst ékszereket. Jean
Corbus, Hotel Dacia.

Román, német, angol,
francia és más nyelvű
fordítások és írógéppel
való másolatok gyorsan
és pontosan készülnek.
Reclama, Póter 5. 5220

Mindenemű bádigos és vízvezetékészerező mun-
kákat legolcsóbban úgy helyben, mint vidéken vállal
Frisch Samu Cluj, Cal. Moșilor 143. szám.

**Zsák,
Zsinog, Ponyva**
Havas Dezső Timișoara. 1374

Gyári telefon 596 Üzeti telefon 515
Interurbantelefon 596

LEBEDAS.A.

**Első romániai villangerőre
berendezett ágyneműgyár**

Készítünk:

Paplanokat, vatta, gyapju és pihetőtelékekkel a
legolcsóbb kivitelől a legfinomabb kivitelig, to-
vábbá matracokat, párnákat és mindenemű
ágyneműket.

Vállalunk:

kórházi, közintézeti, valamint szállodai felszere-
lések szállítását, továbbá mindenemű átalakítá-
sokat. Villangerőre berendezett tollfosztó gépün-
kön bármily mennyiségű tollfosztást, tisztítást.

Veszünk:

minden mennyiségben lószórt, disznószórt, kecs-
keszórt, gyapjút és tollat. Mintát ármegjelöléssel
(ab-cluji állomás) kérünk küldeni.

Eladunk:

mindenemű tisztított és szortírozott tollféléket,
segras, atrie (tengeri fű), gyapjút (fésülve) nagy-
ban és kicsinyben.

Eredeti gyári árak!

Gyár: Cluj—Kolozsvar, strada Jasilor (volt
Nagyszamos-utca) 14.
Üzlet: Calea Victoriei (volt Kossuth Lajos-
utca) 10. Telefon 515. 1355

ROTTMANN KÁROLY ÉS TÁRSAI R.-T.
KIRÁLYI UDVARI SZÁLLITÓK

GYÜMÖLCSPÁLINKA TER-
MELES BORNAGYKERESKE-
DÉS, SZESZSZABADRAKTÁR
SZESZDENATURÁLÓTELEP. 1364

**RUM ÉS LIKŐRGYÁR
COGNAC FŐZDE**

Butorkereskedők és butorvásárlók figyelmébe!

Mielőtt szükségletüket beszereznék tekintsek meg raktárunkat, ahol
nagy választékban különösen háló-, ebédlő- és uriszobák kap-
hatók kedvező fizetési feltételek mellett is. Elvállalunk: szállodák,
éttermek, kávéházak, üzletek, bankok stb. modern berendezését.

Victoria Faipari Műbutorgyár Rt.

Târgu-Mureș—Marosvásárhely

Gyártelep: Str. Bererie (Sörház-utca) 17.

Üzlethelyiség: Sft. Georg (Szentgyörgy-u.) 5.

**Használt gépeket vesz, mindenféle javított gépeket
szállít és javításokat eszközöl:**
Hoffmann Sándor okl. gépészmérnök Cluj

Telefon 919

Székely-ut 2. szám

Telefon 919

1447

Erdélynek legdusabban felszerelt rövid, nürn-
bergi-, díszmű- és játékaru nagykereskedése

Nussbaum Testvérek

Târgu-Mureș—Marosvásárhely

Telefon interurban 200. Telefon interurban 200

Eladás csak viszonteladóknak.

Societatea
Anonimă pentru
Ingrășăminte Chimice

NITROGEN

Stickstoff-
dünger Indus-
trie Akt.-Gesellschaft

Műtrágyaipar Részvénytársaság

Instalație electrică 30.000 HP

Diciosânmărtin (Jud. Târnava-Mică)

Liferează în orice cantități:
Szállítanak minden mennyiségben:
Lieferrn in jeder Quantität:

**Carbid, Calcium cianamid, Oxigen, Ammoniac,
Spirt de Salmiac**

Adresa telegrafică: NITROGEN ■ Telefon 52 ■ Diciosânmărtin (Kisküküllő-m.)

Kadima Nyomda- és Kiadóvállalat R.-T. nyomása Cluj, str. Baron L. Pop (volt Brassay-utca) 10 szám.